

Experimenteerbus

'Ja, erg hard gaat 'ie niet.' Wim Schouten schiet in de lach als hem gevraagd wordt hoe laat hij die ochtend met de bus uit Nijmegen vertrokken is om op tijd in Arnhem te zijn. 'Hij rijdt hooguit 25 km per uur, maar het is dan ook geen gewone bus.' Voor het vernieuwde gebouw van het ROC Rijn IJssel in Arnhem tref ik Wim en zijn collega docent Kitty van Ditshuizen bij de Experimenteerbus Our House on Wheels, een zeer creatieve en eigentijdse benadering binnen zorg en welzijn.

Douwe Bosga

In 2019 werd in Amersfoort een landelijke MBO Hackathon gehouden en het winnende concept daar was Our House, een huis vol zorgtechnologie. Samen met Gert Jan Jacobs en Rob Schrijver, docent/onderzoeker aan respectievelijk het ROC Nijmegen en de Hogeschool Arnhem Nijmegen besloot Wim Schouten dit concept verder uit te werken. Wim is zelf docent verpleegkunde en onderzoeker binnen het practoraat techadoptie aan Rijn IJssel. Zij hadden het lumineuze idee om er een mobiel huis van te maken en wisten hun directies ervan te overtuigen het project te ondersteunen. En zo is er nu dus de rijdende versie *Our House on Wheels*, een experimenteerbus vol technische snufjes en slimme gadgets, die in de regio Arnhem-Nijmegen en het Land van Cuijk gaat rondrijden om zorg- en welzijnsprofessionals, maar ook mantelzorgers en ouderen te informeren en te inspireren over de mogelijkheden van zorgtechnologie.

Wim Schouten: 'Van de ontwikkeling van de bus hebben wij een onderwijsproject gemaakt. Wij hadden natuurlijk allerlei wensen en ideeën en hebben er studenten van de opleiding Creatieve Technologie bij betrokken en die hebben de bus echt opgepimpt. Zij hebben de techniek in de bus geïnstalleerd en kwamen ook met eigen ideeën.' Trots wijst hij op het grote touchscreen dat de studenten zelf hebben aangelegd en op de lampen die van kleur veranderen, waarmee de sfeer in de bus aangepast kan worden.

De gedachte achter de Experimenteerbus is dat technologie steeds belangrijker wordt in de gezondheidszorg. Wim legt uit: 'De ontwikkelingen gaan heel snel en het is voor veel mensen die in de praktijk werken niet mogelijk om alles goed bij te houden. In de bus hebben wij allerlei voorbeelden van toepasbare technologie, waar we zorgprofessionals op locatie kennis mee kunnen laten maken. We gaan 1 of 2 keer per week op stap en

er zijn altijd een paar studenten bij om de verschillende producten te tonen en uitleg te geven. Voor die studenten is dat ook een goede ervaring. Ze moeten weten wat er allemaal is, hoe het werkt en ze kunnen in gesprek met toekomstige collega's of potentiële eindgebruikers zoals bewoners in een zorgcentrum. Ze leren veel van de vragen en situaties die

dan met behulp van technologie.' Wim Schouten demonstreert een aantal van de beschikbare technologieën. Zo is er de robotkat die reageert op aaien door te gaan spinnen en die, als hij een tijdje geaaid is, op z'n rug gaat liggen om ook op z'n buik geaaid te worden. Ouderen met dementie blijken het heel prettig te vinden om de kat op deze manier een

je hier inderdaad niet zo snel verwachten. Maar bij dementerende ouderen raakt deze telefoon vaak een gevoelige snaar. Een smart phone zegt hun meestal niet zoveel, maar deze ouderwetse telefoon roept herinneringen op. Grappig genoeg zijn er soms studenten die niet weten wat dit voor apparaat is; die kennen een telefoon weer alleen als een

Our House on Wheels

ze daarbij tegenkomen.' Het kan best zijn dat een zorgrobot die op allerlei manieren kan reageren iets toevoegt aan de zorg, maar er zijn ook tegenstanders die de komst van dit soort innovaties juist beschouwen als een verschraving van de zorg, waar steeds minder tijd lijkt voor persoonlijk contact. Kitty van Ditshuizen, binnen Rijn IJssel verantwoordelijk voor het onderwijs op het gebied van complementaire zorg, kent de bezwaren maar is toch een voorstander van zorgtechnologie. Kitty zegt, 'Het gaat er niet om dat je per sé technologie toevoegt, maar waar je het voor inzet. Je kunt het bijvoorbeeld gebruiken om het gevoel van veiligheid te versterken of om mensen actief te blijven houden en te voorkomen dat ze in een isolement raken en dan ben ik er een voorstander van. We hebben een robot die allerlei liedjes kan laten horen, zoals *Ik krijg een heel apart gevoel van binnen* door Corrie Konings. Daarmee appelleren we aan het verzonken ik van mensen met dementie en dat werkt gewoon. Je moet je blijven realiseren dat het bedoeld is als ondersteuning. In het algemeen geldt dat het in de bus gaat om geuren, kleuren, muziek, geluid en tast. En dat sluit natuurlijk heel erg goed aan op wat we met complementaire zorg bieden, maar

tijdje op schoot te hebben. Ook de CRDL (spreek uit: Creedel) ligt in de bus, een houten instrument waar allerlei bijzondere geluiden uitkomen als twee mensen hun handen erop houden en de één met zijn of haar vrije hand over de huid van de ander wrijft. De CRDL is bedoeld om het maken van lichamelijk contact binnen de zorg te stimuleren en maakt gebruik van de grote betekenis die geluiden hebben. Wat uit de toon valt in de bus is een ouderwetse telefoon met draaischijf. Wim Schouten zegt hierover: 'Ja, die zou

apparaatje met knopjes.' In het najaar, als de coronacrisis hopelijk goeddeels voorbij is, zal het House on Wheels er weer op uittrekken. Overigens niet alleen naar zorginstellingen maar ook naar zorgopleidingen om zorg- en welzijnstechnologie onder de aandacht te brengen bij studenten en leerlingen. De belangstelling bij de studenten aan ROC Rijn IJssel is in ieder geval groot. Het keuzedeel complementaire zorg zat in mei-juni met 60 studenten helemaal vol en daar zal de Experimenteerbus vast een rol bij spelen. ■

Wim Schouten en Kitty van Ditshuizen zijn enthousiast over de Experimenteerbus